

TARTALOM

BEVEZETÉS (<i>Mohay Péter</i>)	5
ELŐSZÓ (<i>Mohay Péter</i>)	11

I.

A szellemiség eredete és kialakulása

Az iskola megalapítása	19
Bartal Antal és Kármán Mór megismerkedése	20
A gyakorlóiskola feladata	22
Badics Ferenc az iskola születéséről	23
Bartal Antal az első nyolc esztendőről	24
Kármán Mór Bartal Antalról	25
Badics Ferenc Bartal Antalról	26
Egy tanárjelölt Bartal Antalról	27
Az iskolát ért súlyos kritikákról	28
Vándorlás után megérkezés	28
Kármán Mór a hőskorról	29
Volf György a küzdelmekről és Kármán Mórról	30

II.

A gyakorlóiskola hivatása

Az iskola három alapfeladatáról	37
A tantervről	38
A mintagimnázium elnevezéséről	39
A négyosztályos rendszer előnyeiről és hátrányairól	40
Az osztálylétszámról	42
A diákok családi hátteréről	43
A vezetőtanárok óraszámáról	43
A tanárjelöltek gyakorlati pedagógiai képzéséről	44
A tanárjelöltek elméleti pedagógiai képzéséről	46
A tanárképzés legfőbb hasznáról	47
A pedagógiai műhelyről	48
Az újabb súlyos kritikákról	49
Az immár nyolcosztályos gimnáziumról	49
A feladatokról	51
A gyakorlóiskola hagyományáról és feladatairól	53

III.

Visszaemlékezések

Apáthy István (diák 1872–1880)	57
Simonyi Jenő (diák 1872–1878)	58
Kármán Mór (tanár 1872–1897)	60
Szuppan Vilmos (tanárjelölt 1873–1874)	61
Maczali Henrik (tanárjelölt 1873–1875, tanár 1878–1895)	61
Csathó Imre (tanárjelölt 1888–1889)	67
Héber Bernát (tanárjelölt 1889–1890)	68
Staub Móric (tanár 1872–1904)	69
Bartal Antal (tanár és igazgató 1872–1890)	70
Szerző nélkül (1884)	70
Szerző nélkül (1884)	70
Szerző nélkül (1884)	71
Ekkert Antal (polgári iskolai tanár)	73
Kármán Mór (tanár 1872–1897)	76
Malmosi Károly (tanárjelölt 1872–1873)	77
Polgár György (tanárjelölt 1874–1875)	78
Vozári Gyula (tanárjelölt 1874–1876)	78
Fuchs Károly (tanárjelölt 1875–1876)	79
Varga Ottó (tanárjelölt 1876–1877)	80
Bein Károly (tanárjelölt 1877–1878)	81
Rombauer Emil (tanárjelölt 1879–1881)	81
Fináczy Ernő (tanárjelölt 1880–1881)	82
Badics Ferenc (tanárjelölt 1880–1882)	82
Demeczky Mihály (tanárjelölt 1880–1883)	84
Szántó Sámuel (tanárjelölt 1884–1885)	85
Goldziher Miksa (diák 1890–1898)	86
Felkai László (neveléstörténész)	86
Kármán Tódor (diák 1890–1898)	87
Szerző nélkül	89
Négyesy László (tanár 1891–1911)	89
Geréb József (tanár 1895–1921)	90
Krisztinkovich Béla (diák 1896–1904)	90
Waldapfel János (tanár 1897–1920)	91
Szerző nélkül	94
Rusznay István (diák 1898–1906)	95
Badics Ferenc (tanár és igazgató 1898–1914)	96

Szerző nélkül	98
Szijaártó Miklós (tanár 1898–1925)	100
Szerző nélkül (1900)	100
Györgyey András (diák 1900–1908)	101
Lipcsey Ádám (diák 1904–1906)	102
Császár Elemér (tanár 1908–1918)	102
Siklóssy Pál (diák 1909–1917)	105
Császár Ernő (tanár 1911–1937)	106
Erdey-Grúz Tibor (diák 1912–1920)	109
Szerző nélkül (1913)	111
Aujeszky László (diák 1913–1921)	112
Staud János (tanár 1913–1938, igazgató 1924–1938)	112
Hajdú János (diák 1914–1922)	114
Lossonczy Tamás (diák 1914–1922)	116
Körösy Ferenc (diák 1915–1923)	117
Teller Ede (diák 1917–1925)	120
Kürti Miklós (diák 1918–1926)	125
Greiner Miklós, Tornai Géza (diákok 1918–1926)	126
Alszeghy Zsolt (tanár 1919–1941)	127
Schidella István (tanár 1920–1946)	128
Barla-Szabó József (diák 1921–1929)	129
Sipőtz Pál (tanár 1921–1941)	130
Früchtel Ede (újságíró 1922)	131
Róka László (diák 1922–1930)	131
Kosáry Domokos (diák 1923–1931)	131
Györkösy Alajos (tanár 1925–1937)	134
Kunszery Gyula (tanárjelölt 1928–1929)	135
Vajta László (diák 1930–1938), Vajta Miklós (diák 1921–1929)	136
Tamássy Zdenkó (diák 1931–1939)	137
Jankovich Ferenc (tanárjelölt 1933–1934)	137
Bogárdi Mihály (diák 1935–1943)	138
Hollós (Haimann) György (diák 1935–1943)	141
Dancs Tibor (diák 1935–1943)	141
Hajós Zoltán (diák 1935–1943)	142
Ujhelyi Sándor (tanár 1936–1950, igazgató 1947–1950)	143
Penkala Tibor (diák 1938–1946)	145
Szerző nélkül	147
Szilvássy György (diák 1939–1947)	148

Pruzsinszky József (diák 1939–1947)	149	Szilvássy Gábor (diák 1965–1969)	233
Kapsza Miklós (diák 1940–1948)	153	Süttő Klára (diák 1957–1969), Tegzes István (diák 1965–1969)	235
Schnell Endre (diák 1940–1948)	159	Trencsényi-Waldapfel Imre (egyetemi oktató 1950–1970)	238
Tompa József (tanár 1940–1949)	161	Hajdu Eleonóra (diák 1966–1970)	239
Makay Gusztáv (tanár 1941–1974)	162	Nyers Ildikó (diák 1958–1970)	241
Tallián Ferenc (diák 1943–1947)	163	Kőrös András (diák 1966–1970)	243
Fenyvesi Tamás (diák 1945–1950)	165	Somló Edit (diák 1962–1970, tanár 1983–1988)	246
Gross András (diák 1945–1950)	166	Gerelyes Ibolya (diák 1966–1970)	247
Kozocsa Sándor (diák 1945–1953)	167	Gutassy Attila (diák 1966–1970)	247
Schiller Róbert (diák 1945–1953)	169	Novák Júlia (diák 1958–1970)	250
Marczell György (tanár 1946–1949)	173	Haidegger Judit (diák 1958–1966, 1970)	251
Szappanyos Tamás (diák 1946–1953)	173	Halpern Péter (diák 1968–1972, tanárjelölt 1979–1980)	251
Horváth Iván (diák 1946–1953)	186	Haraszi Klára (diák 1970–1974, tanár 1979–1986)	255
Tarján Imre (tanár 1946–1954)	189	Makay Gusztáv (tanár 1941–1974)	256
Bencze Gyula (diák 1946–1954)	190	Krakler Judit (diák 1963–1975)	260
Almár Iván (diák 1947–1950)	190	Simon Anna (diák 1966–1976)	262
Ujhelyi Sándor (igazgató 1947–1950, tanár 1936–1950)	191	Rockenbauer Zoltán (diák 1967–1978)	266
Eöry Attila (diák 1948–1951)	192	Szemkeő Gáspárné (tanár 1952–1979)	267
Rózsa Gyula (diák 1951–1955)	195	Gábor Miklós (diák 1976–1980)	269
Csillag Gizella, Halmai Zsuzsanna, Horváth Judit, Marosszéki Katalin (diákok 1951–1955)	196	Böröczky Károly (diák 1976–1982)	270
Hunyadi László (diák 1952–1954)	199	Czirák Zsigmond (diák 1980–1984)	272
Eperjessy Géza (tanár 1953–1955, 1956–1957)	200	Meszleny László (diák 1977–1985)	273
Czéhmaster Katalin, Kellner Erzsébet, Sági Katalin, Szócs Éva (diákok 1954–1958)	201	Vörös Boldizsár (diák 1977–1985, tanárjelölt 1991–1992)	275
Hanszner Márta, Kölcsei Veronika, Nessinger Anna (diákok 1955–1959)	203	Barna Erika (diák 1978–1986)	278
Hortobágyi Zsuzsanna (diák 1955–1963)	205	Juhász Gábor (diák 1982–1986)	280
Reich Márta (diák 1955–1963)	206	Hegedűs Ildikó (diák 1979–1987), Szilicsány Adrienn (diák 1983–1987)	282
Kállay Ildikó (diák 1955–1967)	210	Bagyinszki Péter (diák 1980–1988)	286
Lorsch Zsuzsa (diák 1956–1960)	212	Domokos Péter (diák 1980–1988)	286
Farkas Judit (diák 1956–1964)	212	Mády Katalin (diák 1985–1989), Takács Andrea (diák 1981–1989)	287
Molnár József (tanár 1957–1959)	216	Rados Richárd (diák 1986–1990)	291
Rissdörfer Margit (diák 1957–1960)	216	Vidor Róbert (diák 1986–1990)	293
Korenych Emőke, Kremnitzky Erzsébet, Szilvási Márta, Orosz Anna (diákok 1957–1961)	217	Honti Mária (tanár 1962–1991, igazgató 1981–1990)	294
Kertész Zsuzsanna (diák 1957–1969)	222	Turiné Lehóczky Lídia (tanár 1973–1991)	297
Szűcs Júlia (diák 1960–1964)	225	Gáspár Máté (diák 1987–1991)	298
Vékony Györgyi (diák 1962–1968, tanárjelölt 1972–1973)	229	Kósa Tamás (diák 1983–1991)	300
Hámori Veronika (diák 1963–1967)	231	Lovas Gabriella (diák 1987–1991)	303
		Katona István (diák 1988–1992)	304
		Halmos Gergő (diák 1986–1994)	309
		Szendrői Attila (diák 1986–1994)	310

Esztervári Adrienn (diák 1991–1995)	312
Kunos Linda (diák 1991–1995)	314
Somfai Gábor (diák 1991–1995)	317
Bendik Gábor (diák 1990–1998)	320
Orbán Katalin (diák 1990–1998)	322
Tóth Anita, Zajzon Gergely (diákok 1995–1999)	323
Áts Ágota (diák 1994–2000)	326
Gullai Péter, Kenderesi Nóra, Munkácsi Péter, Schüzler Adrienn (diákok 1994–2000)	327
Lukasik Zsófia (diák 1995–2001, tanár 2004–2010)	330
Bendik Tamás (diák 1996–2002)	334
Böddi Zsófia (diák 1996–2002)	338
Csepeti Ádám (diák 1997–2003)	339
Gass István (diák 1997–2003)	343
Olasz Tímea (diák 1997–2003)	346
Mihály Kinga (diák 1999–2005)	351
Dóczi Katalin, Illy Dániel, Krajczár Dóra, Szántó Livia (diákok 2000–2006) ..	352
Balkányi Nóra (diák 2001–2007)	355
Spira Veronika (tanár 1984–2008)	356
Bárdits Anna, Főző Zsolt, Szántó Zsolt (diákok 2002–2008)	364
Csöndes Dániel, Hargita Kristóf, Kovács Veronika, Reiter Petra (diákok 2003–2009)	367
Zubovics Evelin (diák 2004–2010)	370
Boldizsár Célia (diák 2005–2011)	373
Juhos Fanni (diák 2005–2011)	374
Tóth Bence (diák 2005–2011)	375
Földi Viktória, Valovics Nikolett (diákok 2007–2013)	377
Zanathy-Pintér Anna (diák 2008–2014)	381
Poros András (tanár 2008–2015, igazgató 2008–2014)	384
Berky Csaba (diák 2009–2015)	387
Novák Csilla (diák 2010–2016)	390
Rieder Anna (diák 2011–2017)	393
Tompa Gábor (diák 2011–2017)	394
Ágoston Dorottya, Csapó Gréta, Gombár Zsófia, Mangoff Nóra, Schuch Barnabás, Ujváry Flóra (diákok 2012–2018)	397
Rothärmel Réka (diák 2013–2019)	398
Szirtes Panna (diák 2013–2019)	401
Balla Gréta (diák 2014–2020)	406
Gereczi Botond (diák 2014–2020)	408

Korda Bonifác (diák 2015–2021)	410
Kovács Noémi, Kürti Emese (diákok 2015–2021)	415
Mangoff Máté (diák 2015–2021)	416
Tory Anna (diák 2016–2022)	418

IV. Iskolai táborok

CSEKERKÉSZTÁBOROK (1923–1947)	425
A táborok időpontjai és helyszínei	425
Tábori tudósítás 1925-ből	426
A táborvezető lábtörése	426
Illusztris vendégek az 1936-os táborban	427
Tóth Tihamér az iskolai cserkészcsapatról	428
Tóth Tihamér és a gyakorlóiskola cserkészcsapata	428
Püspöki látogatás a táborban	429
A névváltoztatás	430
A cserkész táborokról	431
KISZ- ÉS ÚTTÖRŐTÁBOROK (1960–1974)	434
A táborok időpontjai és helyszínei	434
A nyári táborokról	435
Emlékek a nyári táborokról	437
Balatonakarattya	437
Füstbement terv	438
Révész Gáborné, Ili néni	439
Fonta Jutka	440
Vigyázz, rabló!	440
A nyári táborról	441
A FADDI TÁBOROK (1983–1987)	442
A társadalmi, pedagógiai környezet	442
A tábor gondolata, a szervezés kezdete	444
A tábor meghatározó és jellemző legfontosabb pedagógiai tartalmak	444
A táborok időpontjai és helyszínei	454
Példák a megvalósult programokból	455
A táborok kiterjesztése és továbbélése	456
A tábor mint egy sajátos életmodell	457

BICIKLITÁBOROK (1984–2004)	461
Az előkészítés	462
A túra	462
Néhány emlékezetes kaland	465
KENUTÁBOROK (1989–2016)	468
A kenutáborok szervezése	468
A kenutáborok lebonyolítása	469
A kenutáborok hatása	472
A nyári kenutáborok időpontjai és helyszínei	475
SÍTÁBOROK (1989–)	476
A sítáborokról általában	476
A sítáborok helyszínei	477
A sítáborról diákszemmel	477
ÖKOTÁBOROK (1992–2010)	479
A kezdet	479
Szervezeti keretek	479
Tanárok és diákok	480
Szakmai programok	481
Más programok	483
A tábor szellemisége	484
Az ökotáborok időpontjai és helyszínei	485
Részletek korabeli tanári feljegyzésekből	485
Ökotábor, tök jó tábor!	486
NOMÁD TÁBOROK (1999–)	488
A keretek és a program	488
A helyszínek és a táborvezető tanárok	489
A nomád tábor rövid története	489
A tábor céljai és pedagógiája	490
A haladó nomád tábor	492
Pillanatképek a nomád táborból	493
A nomád táborról	495
MATEKTÁBOROK (2007–)	497
A keretek	497
A matektábor pedagógiája	497
A foglalkozások témái	499

A táborok időpontjai és helyszínei	499
A matektábor tanárszemmel	500
A matektábor diákszemmel	501

V.

Az utóbbi évtizedek

A NYOLCVANAS ÉVEKTŐL NAPJAINKIG	505
1992 előtt	506
Iskolaszervezet	506
A szellemi közeg	507
A tanár-diák kapcsolat	510
Egyes programok, diákélet	511
A névváltoztatás	513
1992–2003	513
A hatosztályos gimnázium bevezetése és más újdonságok	513
Az intellektuális munka új távlatai	516
2003–2024	521
Új helyzetben az iskola	521
A felvételi	522
Újabb programok	524
A tanárok	532
A tanár-diák kapcsolat	535
A diákönkormányzat	537
További jellemzők	539

VI.

Korszakok és igazgatók

ISKOLATÖRTÉNETI KORSZAKOK	547
Az iskolaszervezet szerinti felosztás	547
A fejlődés és a történelmi események szerinti felosztás	547
AZ ISKOLA IGAZGATÓI	549
UTÓSZÓ (<i>Mohay Péter</i>)	551